

Typologie narativních situací: ukázky

Autorská vyprávěcí situace: vnější perspektiva, vševědoucnost

Nový bojovník byl v brnění, a pokud bylo možno posoudit, byl spíše střední než vyšší postavy, spíše štíhlý nežli silné konstrukce. Jeho ocelový pancíř byl bohatě vykládán zlatem. Jel kolbištěm na ohnivém černém koni a pozdravil prince Jana a dámy elegantním skloněním dřevce. Obratnost, s níž ovládal hřebce, a mladistvý půvab jeho způsobů získával mu přízeň davu, kterou někdo z prostých lidí vyjádřil zvoláním:

„Uhoď do štítu Ralfa Viponta – johanity, ten sedí nejhůř v sedle, sraziš ho brkem!“

(W. Scott: Ivanhoe. Překlad J. Kraus.)

Vyprávěcí situace 1. osoby: prožívající a vyprávějící Já

Roztřásla mě zimnice. Tatínek lezl na strom. Měl jsem dojem, že zatímco já hledím k cestě, od potoka na nás vylezou nějakí zloději. Když jsem se prudce obrátil k potoku, zdálo se mi, že od cesty musí na nás přijít člověk. Až po čtvrt hodině sebral jsem všechnu svou soudnost a pochopil, že z potoka sem nikdo nemůže, protože by se v hlubokém korytě celý zlámal...

Pod tatínkovou botou křupala kůra. Každé škubnutí připadalo mi jako hlasitá rána. Ale pomalu jsem se natolik osmělil, že ze spodních větví, v nichž jsem se schovával, jsem opatrně začal utrhávat jablka a strkat je do svého baťohu.

(L. Vaculík: Sekyra.)

Personální vyprávěcí situace: postava reflektora

Nikým nevšímán kráčet hájem pan Bloom kolem truchlých andělů, křížů, zlomených sloupů, rodinných hrobek, zkamenělých nadějí na modlitbách s očima upřenýma vzhůru, srdcí i dlaní milého Irska. Moudřejší by bylo obdařit za ty peníze živé. Modlete se za spásu duše. Opravdu se někdo pomodlí? Složí ho tam a konec. Jako uhlí do sklepa. Sedmadvacátého budu u jeho hrobu. Deset šilinků zahradníkovi. On ho pleje. Taky už stařec. Od stříhání nůžkami celý shrbený. Na prahu smrti. Odešel odtud. Odebral se ze světa. Jako by to záleželo na nich. Všichni bez rozdílu dostali kopanec. Natáhli bačkory. Kdyby tam stálo, čím kdo byl, to by bylo zajímavější.

Crcrcr! To cvrnkají oblázky. Počkat. Stát. Zadíval se upřeně do kamenné krypty. Nějaké zvíře. Počkat. Tamhle. Po kraji krypty se sunula bachratá šedá krysa a shrnovala oblázky.

(J. Joyce: Odysseus. Překlad A. Skoumal.)